

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1049/2025
18.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Дејана Марковића, због кривичног дела обљуба са дететом у продуженом трајању из члана 180. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Весне Луковић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 10.К.бр. 716/2021 од 26.11.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 368/25 од 05.06.2025. године, у седници већа одржаној дана 18.11.2025. године, већином гласова донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Марковића, адвоката Весне Луковић, па се укидају правноснажне пресуде Вишег суда у Београду 10.К.бр. 716/2021 од 26.11.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 368/25 од 05.06.2025. године и предмет **ВРАЋА** Вишем суду у Београду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду 10.К.716/21 од 26.11.2024. године окривљени Дејан Марковић оглашен је кривим да је извршио продужено кривично дело обљуба са дететом из члана 180. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 10 година у коју се урачунава време проведено у притвору од 03.07.2021. године, када је лишен слободе, па до упућивања окривљеног у Завод за извршење кривичне санкције, а најдуже док не истекне време трајања казне изречене у првостепеној пресуди. Истом пресудом окривљени је обавезан да сноси трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем, док је оштећена, ради остваривања имовинскоправног захтева, упућена на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 368/25 од 05.06.2025. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужилаштва у Београду, окривљеног

Дејана Марковића и његовог браниоца, адвоката Весне Луковић, и пресуда Вишег суда у Београду К.бр.716/21 од 26.11.2024. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног, адвокат Весна Луковић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 4), тачка 9) и тачка 11) и став 2. тачка 1), члана 439. став 1. тачка 3. Законика о кривичном поступку са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине, а списе предмета врати првостепеном суду на поновно суђење пред измењеним саставом већа, или да побијане пресуде преиначи тако да донесе ослобађајућу пресуду и на терет буџетских средстава суда досуди окривљеном трошкове за састав захтева за заштиту законитости у износу од 250.000,00 динара.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је у седници већа која је одржана у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Марковића је основан.

Основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Марковића, адвоката Весне Луковић првостепена и другостепена пресуда побијају због учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Наиме, из списка предмета произлази да је пресуда Вишег суда у Београду 10.К.716/2021 од 26.11.2024. године донета у већу састављеном од судије Оливере Ђурић, председника већа, судије Зорана Божовића, члана већа, и судија поротника Милановић Мирјане, Ненадовић Србољуба и Стојановић Снежане, чланова већа.

Према стању у списима предмета судија Оливера Ђурић је у 13 наврата одлучивала о продужењу притвора, и то следећим решењима:

-решењем Вишег суда у Београду К.716/2021,Кв.бр.5628/21 од 31.12.2021. године,

- решењем Вишег суда у Београду К 716/21, Кв.329/22 од 28.01.2022. године,
- решењем Вишег суда у Београду К 716/21, Кв. 679/22 од 25.02.2022. године,
- решењем Вишег суда у Београду К 716/21, Кв. 1077/22 од 25.03.2022. године,
- решењем Вишег судау Београду К 716/21, Кв.1587/22 од 21.04.2022. године,
- решењем Вишег суда у Београду К.716/21, Кв.1923/22 од 20.05.2022. године.
- решењем Вишег суда у Београду К.716/21, Кв.2480/22 од 17.06.2022. године,
- решењем Вишег суда у Београду К 716/21, Кв.3359/22 од 15.08.2022. године
- решењем Вишег суда у Београду К.716/21, Кв.4278/22 од 13.10.2022. године
- решењем Вишег суда у Београду К.716/21, Кв.5225/22 од 09.12.2022. године
- решењем Вишег суда у Београду К.716/21, Кв.413/23 од 06.02.2023. године
- решењем Вишег суда у Београду К.716/21, Кв.1332/23 од 06.04.2023. године

-решењем Вишег суда у Београду К.716/21, Кв. 2214/23 од 02.06.2023. године.

У напред наведеним решењима је учествовала судија у кривичном ванрасправном већу из члана 21. став 4. ЗКП приликом одлучивања о продужењу притвора према окривљеном којим решењима је продужаван притвор окривљеном, одређен на основу одредбе члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, којом одредбом је прописано да ће се притвор одредити против лица за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело ако особите околности указују да ће у кратком временском периоду поновити кривично дело или довршити покушано кривично дело или учинити кривично дело којим прети.

Одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода је гарантовано да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 32. став 1. Устава РС утврђено је да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбом члана 37. став 1. ЗКП прописано је да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету уколико је у том предмету у одређеном односу са окривљеним или када је имао одређене процесне улоге у том истом предмету - односно када нису испуњене формалне претпоставке непристрасности судија, док је ставом 2. истог члана прописана могућност изузећа уколико постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност.

Дакле, установа изузећа у кривичном поступку уведена је у циљу обезбеђења претпоставки непристрасности судије.

Приликом доношења одлуке о притвору, као најстрожије мере обезбеђења присуства окривљеног за несметано вођење кривичног поступка, пре оцене постојања законском прописаних разлога за одређивање или укидање те мере, судија мора имати убеђење највишег степена да постоји основана сумња да је окривљени извршио кривично дело, које се заснива на детаљном упознавању са свим околностима, чињеницама и доказима које се тичу како самог окривљеног, тако и кривичног дела које му је стављено на терет, као и да створи општи утисак о предмету, а што неминовно доводи до стварања предубеђења судије у том кривичном поступку.

По налажењу Врховног суда судија који је у одређеном кривичном поступку доносио одлуке о притвору има формирано предубеђење како у односу на кривично дело, тако и у односу на окривљеног, које је таквог квалитета и значаја да је учешће тог судије у доношењу мериторне одлуке у том истом предмету свакако у одређеној мери и детерминисано претходним одлучивањем о притвору према окривљеном.

Иако је судија по закону и у складу са својом функцијом дужан да одржи поверење у своју независност и непристрасност, детерминисаност судије који је у одређеном кривичном поступку одлучивао о притвору против окривљеног тринеест

пута, као што је у конкретном предмету случај, таквог је степена да по налажењу Врховног суда, представља околност која због бројности поступања и континуитета од 28.01.2022. до 02.06.2023. године нарушава претпоставку непристрасности судије, због чега се тај судија, иако та процесна улога није изричито прописана чланом 37. став 1. ЗКП који обухвата разлоге за обавезно изузеће, треба изузети од судијске дужности приликом доношења мериторне одлуке у истом кривичном поступку.

Из наведених разлога, у овом конкретном случају по налажењу Врховног суда, а имајући у виду члан 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и став изражен у одлуци Уставног суда Републике Србије Уж 2302/2022 од 08.09.2025. године, судију Оливеру Ђурић је требало изузети приликом доношења првостепене пресуде због њених бројних процесних улога у првостепеном поступку-учествовања у доношењу више одлука о притвору против окривљеног, чак 13 пута, па како то није учињено, првостепеном пресудом је, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, како то основано у захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног указује.

Осим тога, бранилац основано у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП учињена и у другостепеној пресуди, која је донета у већу састављеном од судија Оливере Анђелковић председника већа, Драгана Ћесаровића, др Миодрага Мајића, Весне Вукачевић и Драгослава Милановића, чланова већа, при чему је судија Миодраг Мајић, као члан већа Апелационог суда у Београду у предмету Кж2.1233/22, решавао по жалби окривљеног и браниоца поднетој против решења о потврђивању оптужнице К.716-21-Кв.бр.6529/21 од 24.05.2022. године.

Ради очувања стандарда независност и непристрасног суда и права на правично суђење, гарантовних одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, у Законик у кривичном поступку одредбом члана 37. прописани су разлози за изузеће судија.

Одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, прописано је да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице или учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок или као вештак, ако овим закоником није другачије прописано.

Апсолутно битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП постоји ако је у одређеном кривичном предмету на главном претресу учествовао судија који је морао бити изузет од вршења судијске дужности.

Имајући у виду да је судија Миодраг Мајић, учествовао приликом одлучивања о жалби на решење којим је потврђена оптужница, када су чланови већа, укључујући и овог судију, разматрали у истрази прикупљене податке и доказе, заузимали ставове, изјашњавали се у погледу довољности тих доказа за потребан степен сумње, односно одлучивали о даљој судбини поступка, што представља поступање у кривичном предмету и доношење процесне одлуке која је од битног утицаја на положај

окривљеног, а које одлучивање је по начину доношења одлуке, садржини и последицама у суштини идентично поступање и одлучивање као у већу које одлучује о потврђивању оптужнице, наведено представља разлог за обавезно изузеће судије Миодрага Мајића у смислу члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП приликом доношења другостепене пресуде.

Из изнетих разлога Врховни суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Дејана Марковића, адвоката Весне Луковић, па је укинуо побијане правоснажне пресуде и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење, који ће у поновном поступку, имајући у виду примедбе изнете у овој пресуди, донети правилну, јасну и на закону засновану одлуку.

Имајући у виду разлоге укидања нижестепених пресуда Врховни суд се није упуштао у разматрање осталих навода захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног налазећи да су за сада безпредметни.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП донео одлуку као у изреци пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић,с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић